Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Kissanmaan koulun esiopetus

Vuodet: 2026 - 2027

Sisällysluettelo

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

4. Pedagogiset painopisteet

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

Kiusaamisen ehkäiseminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ovat läpileikkaava osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Turvallista ja yhteisöllistä esiopetusta rakennetaan ennakoivasti:

- *ryhmäyttämällä*
- *vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja*
- *aikuisten sensitiivisen läsnäololla*
- *yhteisillä toimintatavoilla*

Miten minulla menee -kyselyn *tekevät työntekijät haastatellen kaikkia esioppilaita esiopetuksessa (liite 4). Miten minulla menee -kyselyn vastaukset toimivat keskustelun herättäjänä sekä yhteisöllisessä opiskeluhuollossa että huoltajien kanssa, mutta myös tausta-aineistona koulun kanssa työstettävään suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisystä.*

Miten minulla menee -kyselyn koonti (yksi per yksikkö) palautetaan 16.10.2026 mennessä tämän linkin kautta *Esiopetuksen kiusaamiseen liittyvä yksikkökohtainen koonti – Täytä lomake*

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

- *Miten ryhmäytätte lapset?*
- *Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?*

- Miten ryhmäytätte lapset?
  -Alkusyksystä runsaasti ryhmäytymisleikkejä, vaihtelevia leikkipareja ja leikkiryhmiä.
  -Ruokailupaikat on mietitty lasten toisiin tutustumisen kannalta
  -Pysyvät kikatusryhmät
  -Pienryhmätoiminta + pistetyöskentelyryhmät/-parit

- Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?
  -Peukkuäänestyksiä toiminnan mielekkyydestä ja jatkumosta
  -Mielipide kyselyitä oppimisesta ja taidoista ja toiveista
  -Viikon tähtihenkilönä jokainen lapsi pääse vuorollaan kantamaan vastuuta ja vaikuttamaan toimintaan.

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

Kuvatkaa

- *miten yksikössänne käsitellään tunteita sekä toimet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi.*
- *miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet.*

Hyödyntäkää koulun kanssa yhdessä tehtävää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä 2026-2027 (löytyy Power Apps:sta) ja Tampereen kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelmaa 2026-2028, joka sisältää esi- ja perusopetuksen yhteisen osion.

Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen | Opetushallitus (oph.fi)

Kohti turvallista koulua -materiaaleja (päivittyvät lukuvuoden aikana)

Tunnekasvatusmenetelmä tai -suunnitelma	**Toimet kiusaamisen jne. ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi**	**Miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet?**	**Koulun kanssa yhdessä sovittua, esim. toimintamalli**
Tunnekasvatus mukailee ryhmän tarpeita ja ryhmästä nousevia aihealueita. Perustunteet käydään läpi. Apuna on Mieli Ry:n materiaali Metsän eläimet ja Maltti ja Sinni-tunnekortit.	Tilanteet käsitellään heti lasten kanssa ja tarvittaessa perheiden kanssa.	Tarinoiden, leikin ja keskustelujen kautta.	

4. Pedagogiset painopisteet

Lukuvuoden aikana esiopetuksessa painotetaan lapsen monilukutaidon, liikunnallisen elämäntavan ja luontosuhteen vahvistamista. Painopisteet kytkeytyvät esiopetuksen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin ja toteutuvat kaikessa arjen toiminnassa lasten osallisuutta ja vahvuuksia huomioiden.

Kirjatkaa tämän lukuvuoden konkreettisia toimia kolmessa painopisteessä.

Oppimisympäristöä kehitetään yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö ymmärtää oppimisympäristön laajasti sisältäen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ulottuvuuden sekä digitaaliset ja ulkopedagogiset oppimisympäristöt.

Esiopetusryhmien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuus on keskeisiä toimintamalleja esiopetuksessa. Hyödyntäkää liitteistä löytyviä Painopisteiden tukimateriaaleja (LIITE 1), Leikin havainnoinnin materiaaleja ja suunnitelmapohjaa (LIITE 9), Lukeva Tampere -ohjelman toimenpiteitä lukutaitotyössä (LIITE 2) sekä Yhteisöllisen opiskeluhuollon materiaaleja (LIITE 8) mm. tunnetyöskentelyssä.

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

Yhdenvertaisuuden vuoksi on tarpeen määritellä lukutaitotyöhön toimenpiteet, jotka minimissään toteutetaan kaikissa kaupungin esiopetuksen lapsiryhmissä.

Kirjatkaa konkreettinen suunnitelma, miten toteutatte alla olevia toimenpiteitä yksikössänne. Mikä on erityinen lukutaitotyön kehittämiskohteenne tänä lukuvuonna (valitkaa liiteestä 2.)?

1. *Panostetaan monilukutaitoa tukevaan vuorovaikutukseen lasten kanssa, kuten selkeään puheeseen ja sitä tukeviin kuviin sekä asioiden ja ympäristöjen nimeämiseen.*
2. *Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riimittely ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.*
3. *Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.*
4. *Jaetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista KUKA-vastaavien ja yhteisten keskustelujen kautta.*
5. *Hyödynnetään Lukeva varhaiskasvatus -kyselyä yksikön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.*
6. *Valitaan ryhmään tai yksikköön vuosittainen oma lukutaidon kehittämisteema (liite 1) ja kirjataan se pedagogisiin suunnitelmiin. Kirjataan myös toimenpiteet teeman kehittämiseksi.*

Kuvatkaa, miten toteutatte monilukutaidon eri osa-alueita esiopetustoiminnassa.

Monilukutaito sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten peruslukutaidon, numeerisen lukutaidon, kuvalukutaidon ja medialukutaidon. Monilukutaitoon liittyy laaja tekstikäsitys, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, audiovisuaalisia tai digitaalisia. (Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025)

***KieliPeda-työvälinettä** käytetään esiopetuksessa tukemaan kielitietoisen esiopetuksen toteuttamista. Työväline auttaa ja tukee tiimejä kielellisesti vastuullisen pedagogiikan toteuttamisessa. KieliPeda-työvälineestä hyötyvät kaikki esioppilaat lapsen kielitaustasta riippumatta.*

- *KieliPeda-työväline: kielitietoisen oppimisympäristön arviointi (henkilöstön toiminta, oppimisympäristö, lapsen osallisuus)*

Peruslukutaitoa harjoitellaan päivittäin piireissä ja niille on myös erillisiä toimintahetkiä, mutta peruslukutaito on asia, joka on läsnä koko ajan perusarjessa.

Numeerinen ja kuvalukutaito ovat läsnä kaikkialla; kun tehdään ruokajono, kun asetutaan omille nimetyille ruokapaikoille, piirissä katsoen päiväjärjestys ja kalenteri, kun valitaan leikkipaikka leikinvalintataulusta tai kun tehdään esiopetustehtäviä.

Päivittäin arjessa luetaan ääneen kirjoja, hyödynnetään viikoittain vierailevaa kirjastoautoa, oman kirjan viikkoa, äänisatuja ja lasten kanssa tehdään sadutuksia.Tämän kauden lukutaidon kehittämisteemana toimii sadutus. Luokassa kirjat ovat kokoajan lasten saatavilla ja niitä hyödynnetään erityisesti odotteluhetkissä. Osallistutaan koulun erilaisiin tapahtumiin tekemällä esim. eskarien äänen luettava runo.

Medialukutaitoa harjoitellaan erikseen Sampolan mediapajoissa. Niissä mietitään ikärajoja ja perusteita erilaisille ikärajoille. Lasten uutisia katsotaan yhdessä lasten kanssa sopivia aihealueita silmällä pitäen. Lautapelejä pelataan viikoittain. Lasten musiikkia ja aktiivisia "musiikkivideoita" käytetään osana opetusta ja niissäkin huomioidaan lasten ikätaso.

Lasten kanssa keskustellaan valokuvausluvista ja ylipäätään luvista käyttää lasten tekemää materiaalia julkisesti.

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos velvoittaa esi- ja perusopetuksen edistämään liikunnallista elämäntapaa. Uudistuksessa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on lisätty tavoitteeksi erityisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä.

1. Arvioikaa yksikkönne toimintakulttuuria liikkumisen edistämisen näkökulmasta. Suositeltavaa on käyttää Liikkuvan varhaiskasvatuksen nykytilan arviointia.

2. Valitkaa arvioinnin perusteella 1-3 kehittämiskohdetta lukuvuodelle alla olevista osa-alueista:

- *Toiminnan organisointi*
- *Liikkumisen lisääminen*
- *Motoriset taidot ja toiminnallisuus*
- *Osallistuminen ja osallisuus*
- *Oppimisympäristöt*
- *Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi*

3. Kirjatkaa konkreettiset toimenpiteet, miten toteutatte kehittämiskohteita toiminnassanne.

Linkkejä toteutuksen tueksi:

- *Liikkumisen vuosikello | Tasku*
- *Liikkumisen materiaalipankki | Tasku*
- *Liikkuva varhaiskasvatus tukisivusto*

1.
-Mielestämme liikumme paljon.

-Liikumme lähes viikoittain metsässä tai erilaisilla kävelyretkillä (kotikierrokset, puistot ym.)
-Liikuntasali käytössä joka viikko (1h/ryhmä)
-Odottelu hetkissä hyödynnämme paljon taukoliikuntaa (porraskävelyt/virtuaaliset musiikkiliikunnat/perinteiset liikuntaleikit)

2.

- Osallistuminen ja osallisuus
- Oppimisympäristöt
- Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi

3.

- -Haetaan lapsia yhteisiin ulkoileikkeihin ja ollaan mukana toiminnassa ja/tai sen virittämisessä. Varsinkin jos lapsilla ei ole tekemistä/kaveria sillä hetkellä

-Hyödynnetään yhteisiä tiloja ja käytävää enemmän liikunnalliseen toimintaan
-Hyödynnetään enemmän kaupungin ja järjestöjen liikuntamahdollisuuksia, ja haetaan tietoa niistä itse

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

Lukuvuoden 2026–2027 aikana paneudutaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen lapsen luontosuhteen vahvistamisen kautta.

Toimenpiteissä keskitytään seuraaviin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen osa-alueisiin arvioinnin mukaisesti:

- *Oppiminen ympäristössä*
- *Oppiminen ympäristöstä*
- *Ympäristön puolesta toimiminen*

Mitä vahvuuksia olette yksikössä tunnistaneet?

Mitä osa-alueita yksikössä vahvistetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana ja millä tavoin?

Kaikilta löytyy halua mennä luontoon ja toimia ulkona.
Siirtyminen luontoon on helposti saavutettavissa ja vuodenaikojen vaihtelut ovat näkyvillä koulua ympäröivässä luonnossa.
Koulun pihan myös mahdollistaa erilaiseen luonnossa toimimiseen (kuvasuunnistus ym.)

Kaiken sisällä tapahtuvan toiminnan voi tehdä myös ulkona.

Eskariin on hankittu paljon luontoa käsitteleviä kirjoja. Panostamme luonnon ilmiöiden ihmettelyyn ja tutkimiseen.